

ธนาคารเพื่อการพัฒนา ... พันธุ์เพื่อสำคัญขับเคลื่อนเศรษฐกิจแอฟริกา

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

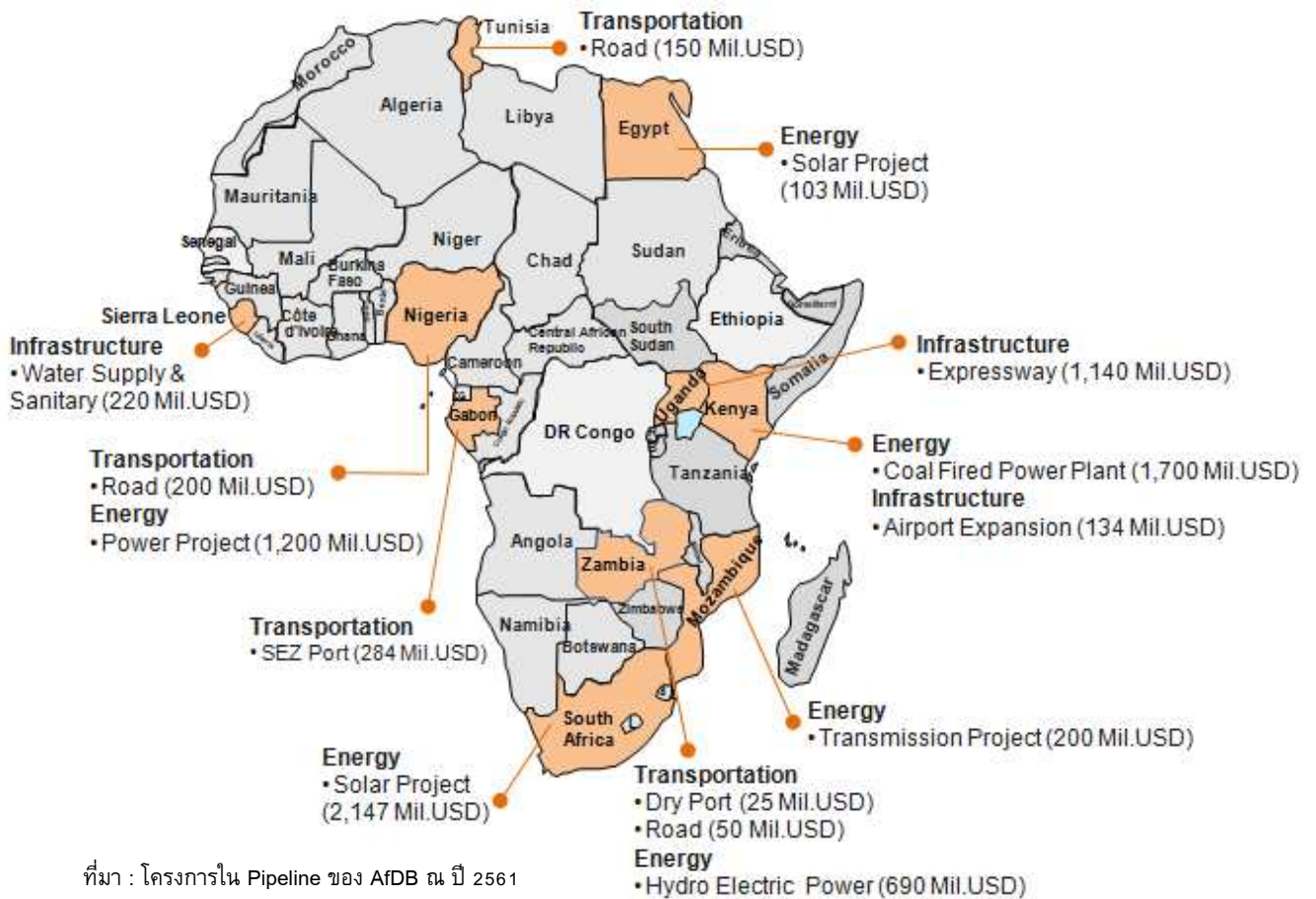
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

หนึ่งในสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา แต่อาจไม่ได้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากนัก นั่นคือ ธนาคารเพื่อการพัฒนา หรือ Development Bank ทั้งนี้ ธนาคารเพื่อการพัฒนา มีตั้งแต่องค์กรระดับโลกไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งแต่ละองค์กรล้วนมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนช่วยยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะโครงการลงทุนด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ด้วยการเป็นแหล่งเงินทุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและความรู้เฉพาะทางต่างๆ อันจะเป็นฐานรากสำคัญสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

ธนาคารเพื่อพัฒนาระดับโลกที่คุ้นเคยกันดีอย่างธนาคารโลก (World Bank) นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง โดย World Bank ให้ความช่วยเหลือนานาชาติผ่านรูปแบบทางการเงิน อาทิ เงินให้เปล่า เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รวมถึงความช่วยเหลือทางเทคนิค เป็นต้น ขณะที่ธนาคารเพื่อพัฒนาระดับภูมิภาคก็ยังมีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยเฉพาะธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ของภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดศักยภาพอีกแห่งหนึ่งของโลกที่มีแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและต้องการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอีกมาก ADB จึงเป็นเครื่องยนต์สำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ประเทศในภูมิภาคเอเชียมาโดยตลอด โดย ADB เป็นผู้สนับสนุนและผลักดันให้เกิดโครงการลงทุนในเอเชียจำนวนมาก โดยเฉพาะโครงการเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจต่างๆ ในเอเชีย อาทิ เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) รวมถึงโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ในหลายประเทศ อาทิ อินโดนีเซีย สปป.ลาว และเวียดนาม

ขณะที่อีกฟากหนึ่งของโลกก็มีตลาดเกิดใหม่ที่กำลังเติบโตและอยู่ในช่วงของการเร่งพัฒนาประเทศ เช่นเดียวกับเอเชียเมื่อหลายปีก่อน นั่นคือ ทวีปแอฟริกา ซึ่งความต้องการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคมีแนวโน้มขยายตัวอีกมาก โดยเฉพาะด้านพลังงาน ล่าสุดรายงานจาก African Economic Outlook 2018 ระบุว่าความต้องการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Needs) ของทวีปแอฟริกามีมูลค่าสูงถึง 130,000-170,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี สะท้อนถึงความต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาคยังมีอีกมาก อย่างไรก็ตาม หลายประเทศในแอฟริกาไม่สามารถพัฒนาโครงการต่างๆ ได้อย่างเต็มที่เนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลนเงินลงทุน ส่งผลให้ธนาคารเพื่อการพัฒนาของภูมิภาคแอฟริกาอย่าง African Development Bank Group (AfDB) และ Export-Import Bank of Africa (AFREXIM) ก้าวขึ้นมา มีบทบาทสำคัญในการเป็นเครื่องยนต์ขับเคลื่อนให้โครงการลงทุนต่างๆ ในแอฟริกาเกิดขึ้นผ่านการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศต่างๆ

ตัวอย่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในทวีปแอฟริกา

ที่มา : โครงการใน Pipeline ของ AfDB ณ ปี 2561
รวบรวมโดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธสน.

อย่างไรก็ตาม แหล่งเงินทุนจาก AFREXIM และ AfDB ที่จะสามารถรองรับแผนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในแอฟริกามีไม่เพียงพอ ธนาคารทั้งสองแห่งจึงได้ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรต่างๆ อาทิ World Bank, ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JBIC) และ Export-Import Bank of China (China EXIM) เป็นต้น เพื่อร่วมกันสนับสนุนเงินทุนให้แก่โครงการลงทุนในประเทศต่างๆ ทั่วภูมิภาคแอฟริกา ตลอดจนเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อเติมเต็มความต้องการทางการเงินเพื่อให้โครงการลงทุนสามารถเดินหน้าตามแผนที่วางไว้

ตัวอย่างโครงการในแอฟริกาที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนา

ธนาคาร	รายละเอียดโครงการ	มูลค่า
AfDB - World Bank	โครงการขยายระบบสายส่งไฟฟ้าในไนจีเรีย	1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
AfDB - JBIC	โครงการก่อสร้างระบบราง และโครงสร้างพื้นฐานในท่าเรือ ประเทศโมซัมบิกและมาลาวี	2.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
AFREXIM - China EXIM	โครงการก่อสร้างเขตอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษของแอฟริกา รวมถึงพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และพลังงาน	1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
China EXIM	โครงการก่อสร้างระบบรางในแทนซาเนีย	7.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : รวบรวมโดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธสน.

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนได้ว่า Development Bank หลายแห่งต่างเล็งเห็นศักยภาพของทวีปแอฟริกาว่าเป็นอีกหนึ่งภูมิภาคที่ยังต้องการเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศ สำหรับความเคลื่อนไหวล่าสุดธนาคารเพื่อการพัฒนาอย่าง Export-Import Bank of India ของอินเดียก็อยู่ระหว่างศึกษาความเป็นไปได้ในการปล่อยกู้ร่วม (Co-financing) กับ AfDB ในโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะโครงการพลังงานและระบบสาธารณสุขปโภค เป็นต้น โดยในปัจจุบัน Export-Import Bank of India มีสำนักงานผู้แทนอยู่ในหลายประเทศแล้ว ได้แก่ แอฟริกาใต้ เอธิโอเปีย และโกตดิวัวร์ แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นการสนับสนุนเพื่อทำการค้าระหว่างแอฟริกา-อินเดีย

ธนาคารเพื่อการพัฒนาของแอฟริกานับเป็นพันธมิตรสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้โครงการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เกิดขึ้นได้จริง อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจของแอฟริกาเติบโตอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวแอฟริกันให้สูงขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่โอกาสทางธุรกิจในภูมิภาคที่จะเปิดกว้างอีกมากในระยะถัดไป

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด